

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE MATEMATICĂ

Etapa locală – Constanța, 17.02.2018

Clasa a XII-a

Barem de corectare și notare

SUBIECTUL 1

Fie $(G, \cdot)$ un grup multiplicativ și a un element din G . Se definește funcția $f_a : G \rightarrow G$, $f_a(x) = xa^{-1}$

a) Să se arate că f_a este o funcție bijectivă, pentru orice $a \in G$.

b) Să se arate că mulțimea $M = \{f_a \mid a \in G\}$ împreună cu operația de compunere a funcțiilor formează un grup.

* * *

a) injectivitatea .....1p surjectivitatea 1p

b) $(f_a \circ f_b)(x) = f_a(xb^{-1}) = (xb^{-1})a^{-1} = x(ab)^{-1} = f_{ab}(x) \Rightarrow$ legea este bine definită 2p

asociativitatea – din asociativitatea compunerii funcțiilor 1p

Fie e elementul neutru. Atunci $f_a \circ f_e = f_{ae} = f_a$ și $f_e \circ f_a = f_{ea} = f_a$, $\forall f_a \in M \Rightarrow f_e$ este elementul neutru pe M 1p

$f_a \circ f_{a^{-1}} = f_{aa^{-1}} = f_e$, $f_{a^{-1}} \circ f_a = f_{a^{-1}a} = f_e \Rightarrow (f_a)^{-1} = f_{a^{-1}} \in M$, $\forall f_a \in M$ adică orice element este simetrizabil 1p

SUBIECTUL 2

Fie $(G, \cdot)$ un grup finit și abelian cu e element neutru. Să se arate că numărul soluțiilor ecuației $x^n = e$, unde $n \in \mathbf{N}^*$, divide ordinul grupului.

Zîrnă Cătălin

Fie $H = \{x \in G \mid x^n = e\}$.

Evident $e \in H$ 1p

$\forall x_1, x_2 \in H \Rightarrow x_1^n = x_2^n = e$

$(x_1 x_2)^n = x_1^n x_2^n$ (din comutativitate).....1p

$\Rightarrow (x_1 x_2)^n = x_1^n x_2^n = e \cdot e = e \Rightarrow x_1 x_2 \in H$ 1p

Se arată că H este subgrup al lui G 2p

Cum ordinul oricărui subgrup divide ordinul grupului, rezultă concluzia 2p

SUBIECTUL 3

Fie $f : (1, +\infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = 2xe^{x^2}$. Determinați o funcție $g : (1, +\infty) \rightarrow \mathbf{R}$ cu proprietatea că există o primitivă G a lui g și o primitivă F a lui f astfel încât FG să fie o primitivă a funcției fg .

* * *

Observăm că $F(x) = e^{x^2}$ este o primitivă a funcției f 1p

$$(FG)' = fg \Leftrightarrow fG + Fg = fg \Leftrightarrow 2xe^{x^2}G(x) + e^{x^2}g(x) = 2xe^{x^2}g(x) \Leftrightarrow 2xG(x) + g(x) = 2xg(x)$$

$$2xG(x) + G'(x) = 2xG'(x) \Leftrightarrow 2xG(x) = (2x-1)G'(x) \Leftrightarrow G'(x) - \frac{2x}{2x-1}G(x) = 0 \dots\dots\dots 2p$$

$$\int \frac{2x}{2x-1} dx = x + \frac{1}{2} \ln(2x-1) + C \dots\dots\dots 1p$$

Fie $h : (1, +\infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $h(x) = x + \frac{1}{2} \ln(2x-1)$.

$$(G(x) \cdot e^{-h(x)})' = (G'(x) - h'(x)G(x))e^{-h(x)} = 0 \Rightarrow G(x) \cdot e^{-h(x)} = k \Rightarrow G(x) = ke^{h(x)} = ke^x \sqrt{2x-1} \dots\dots 2p$$

$$g(x) = G'(x) = \frac{2kx}{\sqrt{2x-1}} e^x, k \in \mathbf{R} \dots\dots\dots 1p$$

SUBIECTUL 4

Fie $f : [0, 1] \rightarrow [0, 1]$ o funcție strict crescătoare și $I_n = \int_0^1 (f(x))^n dx$, $n \in \mathbf{N}^*$.

a) Demonstrați că șirul $(I_n)_{n \geq 1}$ este convergent.

b) Demonstrați că pentru orice $a \in (0, 1)$ are loc inegalitatea: $I_n \leq a \cdot (f(a))^n + 1 - a$, $\forall n \in \mathbf{N}^*$.

c) Demonstrați că $\lim_{n \rightarrow \infty} I_n = 0$.

Chichirim Nelu

$$a) f(x) \in [0, 1] \Rightarrow (f(x))^n \geq (f(x))^{n+1} \Rightarrow \int_0^1 (f(x))^n dx \geq \int_0^1 (f(x))^{n+1} dx \Rightarrow I_n \geq I_{n+1} \dots\dots\dots 1p$$

$$f(x) \in [0, 1] \Rightarrow (f(x))^n \in [0, 1] \Rightarrow I_n \in [0, 1] \dots\dots\dots 1p$$

Deci șirul $(I_n)_{n \geq 1}$ este monoton și mărginit, așadar convergent.....1p

$$b) \forall x \in [0, a] \Rightarrow 0 \leq f(0) \leq f(x) \leq f(a) < f(1) \leq 1 \Rightarrow (f(x))^n \leq (f(a))^n \dots\dots\dots 1p$$

$$I_n = \int_0^a (f(x))^n dx + \int_a^1 (f(x))^n dx \leq \int_0^a (f(a))^n dx + \int_a^1 1 dx = a(f(a))^n + 1 - a \dots\dots\dots 1p$$

c) Din a) avem $\lim_{n \rightarrow \infty} I_n = I \in \mathbf{R}$

$$0 \leq I_n \leq a(f(a))^n + 1 - a, \forall n \Rightarrow 0 \leq I \leq 1 - a, \forall a \in (0, 1) \dots\dots\dots 1p$$

$$0 \leq I \leq 1 - a, \forall a \in (0, 1) \xrightarrow{a \nearrow 1} 0 \leq I \leq 0 \Rightarrow I = 0 \dots\dots\dots 1p$$

Notă : Orice altă soluție corectă, diferită de cea din barem, va primi punctaj maxim .